

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Pariz 24. julija. Privatna poročila iz Carigrada poročajo, da je Aarifi-paša nasvetoval turškemu sultanu, naj pošlje Namik-pašo k ruskemu carju za mir pogajati se. Konferenčne evropske države so baje uže dobile naznanila, da je Namik poslan k ruskemu carju mir ugovarjati.

London 24. julija. Vlada je ukazala poleg dozdanjih še dve drugi ladiji za prevažanje angleške vojske pripravljene imeti. Prihodnji teden pride ukaz še za druga dva vojna oddelka, dva kavalerijska polka, del genijske vojske, in za tren, da so na marš pripravljeni. — V spodnji in zgornji zbornici parlamenta je angleška vlada proglasila, da je za potrebno izpoznala, vojaško garnizono na otoku Malti do polne moči povišati; to, rekla je, da je vse, kar je podloga raznim novinarskim poročilom.

London 23. julija. „Reuterjev bureau“ poroča iz Küstendže: Polk Kozakov s šestimi kanoni je prišel semkaj.

Carigrad 22. julija. Mehemet-Ali-paša je iz Šumle izmarširal, da se postavi proti onim Rusom, ki zdaj marširajo na Filipopolj.

Kladova 22. julija. V Slatino je prišel 5. ruski kor in ima namen pri Turnu-Margurelli preiti čez Dunav v Bolgarijo, ter proti Vidinu operirati.

Cetinje 22. julija. Včeraj so naredili Turki demonstracijo in so poskušali iz Sutorine ven v Granico prodreti, a so bili še pred mejo nazaj vrženi. Turki so imeli 12 mrtvih, 3 Črnogorci so ranjeni.

Berlin 22. julija. „Post“ ima iz Du-

naja poročilo, da bode Angleška 18.000 mož v Galipoli poslala.

Vojska.

Tedaj, kakor poroča današnji naš telegram iz Pariza (poslan nam od „korr.-bur.“), hoté Turki v svojej velikej stiski z Rusi uže mir sklepati, predno so se še na ravnem polji v kakej velikej bitki z Rusi merili. Nanik-paša ima k carju iti. Nij dvombe, da bode ruski batjuška, slavjanski car sprejel turškega poslanca in poslušal ga. Ali vsa neverjetnost govori za to, da miru še ne bode, temuč da se bode vojska do konca izvojevala. Rusi so pač pripravljeni mir skleniti. Ali Turčija jim mora Bolgarijo prepustiti, Hercegovino in Bosno mora oddati v boljšo avtonomno slovansko vlado. Za to se je boj začel. Da bi pa v vse to Turki privolili, ne zdi se nam še resnici podobno.

Londonski zgornji telegram naveda, da se Angleži pripravljajo tudi na boj „za svoj žep.“ Najbrž, da vse te angleške priprave so le demonstracije, ki imajo namen, Ruse strašiti. Angleška more, kakor smo uže dokazovali, le malo vojakov na noge postaviti. Kadar Rusi enkrat turško redno vojsko z drobe, bode jim lahko, če bo treba, še ohlost angleško uničiti. In to bi ves pošten svet rad videl, kajti Angleži so najnesramnejši moženski sebičnjaki, ki menijo, da je ves drugi svet in ves drugi človeški rod le za to na zemlji, da ga Angličan za denar odira, in da Anglež sam vso boljšo kupčijo in obrtnijo v roci ima.

Turkom se ne manjka dobrih svetovalcev. Vsi njih nemški prijatelji in Magjari bratje jim živo svetujejo, naj vendar zdaj vsaj še pri Adrijanopolji zbero vse moči, kar morejo

in tukaj Ruse potolčejo. Svetovati je lažje, nego svet izpolnjevati.

Prehod Balkana je imel za Ruse še večji moralični in politični vspeh, kakor pa vojaški. Ne le, da so se Turki, to slišavši v Carigradu in drugod tako prestrašili, da so vlado, vojno poveljništvo, dvor, vse preobrnil in še zdaj ne vedo, kaj bi v svojej groznici-vosti storili — tudi njih prijatelji po Evropi so prisiljeni vzdihniti, da so Turki izgubljeni. Še magjarski listi so do tega za njih britkega izpoznanja prišli.

Pošten Nemec o Slovanih.

Strašno malokedaj se prigodi, da bi kakov Nemec imel pravično sodbo o nas Slovanih, še menjkrat pa, da bi si jo upal izreči. Eden teh je znani kulturni zgodovinar pisec nemški Hellwald, ki je ravnokar izdal delo „Turčija v boji z Rusijo.“ Nam niti prestor ne dopušča, da bi o tej knjigi več govorili. Samo nekatere misli naj iz nje posnamemo.

Hellwald pravi, da oni Nemci, ki so turški prijatelji, so to samo zato ker so ruski sovražniki. Samo nevedneži morejo reči, da nij v Rusiji več kulture nego v Turčiji. Kultura bi le pridobila če Turčija izgine. Ali ker bi pridobilo potem tudi Slovanstvo, za to se nekateri fanatično drže Turčije. Vsak dan nemški liberalci svoje liste polnijo s strahovi, kateri bi za Evropo prišli, ko bi si Slavi-zem opomogel. Ti učeni gospodje pa ostajejo pojasnili dolžni, v čem ta nevarnost od strani Slovanstva prav za prav obstaja? Jaz hočem, pravi H., dete s pravim imenom imenovati in reči, notranji vzroki te politike tiče v instinktivnem sovraštvu do Slovanov, kot element, ki za-

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Dvaindvajseto poglavje.

(Dalje.)

Prišli ste do hiše. Skozi odprte duri je Jerica lahko razločila glas gospe Grahamove, ki se je slišal iz družbine sobe na desnici. Govorila je k možu in Emiliji, ter je rekla jima ko je vstopila Jerica: „O, bilo je najstrašnejše kar sem slišala svoje žive dni! in misliti si, da si ti Emilija! bila na ladiji in tudi naša Izabela! Ubogo dete! po tem strahu še nij zopet dobilo svoje barve. In tudi Jerica Flintova! Pri tej priliki pravijo, se je Jerica jako lepo obnesla. Kje pa je deklica?“

Obrnivši se, je zagledala Jerico, ki je

ravno stopila v sobo. Šla je k njej, ter jo poljubila jako pristrčno in odkritosrčno; če ravno je namreč bila gospa Grahamova malo zarobljena in priprosta, vendar nij bila brez čutstva, kadar je je prilika ravno izbudila.

Jerčin vstop je vstavil vzklike in besede, katere je občutljiva gospa izrekala deset minut ali pa še dalje. Sedaj je pomislila, da je treba odložiti klobuk in vrhnjo obleko, katera se jej je nekoliko vlačila po tleh, ker jo je bila odpela.

„No!“ vskliknila je, „storila bodem pač prav, da se ravnam po devah, ter si nekoliko stepem obleko. Na pol mrtva sem od prahu. A bolje je, kakor da bi se peljala na strašnem parobrodu, kot je bil nespametno nasvetoval moj brat Klinton. Kje je Brigita? Naj mi nese moje reči tja gori.“

„Vam bodem pomagala,“ rekla je Jerica vzevši malo potno torbico in naloživši debelo zagrinjalo, ki je ležalo na tleh, na ramo, ter

je šla naravnost za gospo Grahamovo in je držala teško krilo, ki je gospej na pol viselo z ram. Na prvem odstavku stopnic je nenadoma našla Katinko, ki jo je toplo objela. Jerica je odložila svoje breme ter se je nekoliko trenutkov ljubkovala z njo.

Vrh stopnic je našla Izabelo v spodnjem krilu z velikim vrčem v roki in jako nezadovoljnega in nevoljnega lica. Vendar je postavila vrč na tla in je prijazno pozdravila Jerico. „Veseli me, da vas vidim,“ rekla je, „če ravno ne morem vas pogledati brez groze in trepetu. Tako močno me spominja na strahoviti dan, ko sve bili v tako grozni nevarnosti. Kolika sreča, da sve se rešili, ko jih je toliko vtonilo! Čudila sem se zmirom, kako ste bili vi tako mirni. Ne vedela bi bila, kaj naj povedali. Pa, za Boga! ne govorive o tem. Jaz komaj smem misliti na to,“ in potrese se in z ramami zganeča je ustavila Izabela

čenja duševno vzdigovati se. To je ravno tisti malostni motiv, kateri neke Nemce naganja vse francosko, romansko kot slabo proglašati samo zato ker nij germansko.

Uže Jakop Filip Fallmerayer opozoruje z ostrimi besedami na razloček mej Germani in Slovani, strogo pak se varuje spuščati cini- zjem zasramovanja in zaničevanja nad Slo- vane; to prepušča resni mož onim, ki z vsa- kim orožjem, bodi si poštenim ali nepoštenim, bojevati hočejo z „Moskovitovstvom.“ „Kadar imenuje kdo Slovana, giblje se v Nemcu jeza, sovraštvo in zavid; vsak se čuti vzbujenega, kakor nasproti sovragu, s katerem bode treba boriti se enkrat za srečo, slavo, svobodo in za največje dobrote življenja. Ta čut sov- raštva je tako star, kakor zgodovina Nem- čeva. K sovraštvu nij treba družega, nego sosesčine, in enacih lastnostij in namenov, kakor jih ima sosed.“ Kako resnične so te besede! Mi sovražimo Slovane ker so nam podobni. In to je istina. Slovani, meni Fall- merayer, so nam tudi v mirnem času nepri- jetni. Njihova pridnost, rodovitnost in potr- pežljivost nas jezi, in ako je druga ljudstva furor teutonicus moril samo na bojnem polji, sledil je premaganemu Slovanu v svetišče njegove rodovine, da bi Slovansko existenco, kjer je moč, s korenino izruval.“ „Nemški Franki so proti Slovanom“ tako piše bizan- tinsk pisar desetega stoletja, „tako ostro po- stopali, da so na Hrvatskem celo dojenje z materinih prs trgali in psom žreti dajali.“ Kakor se vidi, kaže zgodovina vseh na- rodov grozodejstva in če imamo (Nemci) taka dejanja za soboj, ne pristuje nam, da zmirom o ruskem barbarstvu govo- rimo.

Zato si prizadevajo nekateri listi, razmere turških in ruskih Slovanov (in nas Ur.) v svitu preteklih časov naslikavati, te narode proglašati, da so še vedno v barbarstvu po- greznjeni, kakor se bili s početkom tega sto- letja, oholo prezirati velike kulturne napredke, katere so ti Slovani v zadnjih deset- letjih storili. V svojej globokej neved- nosti slovanskih jezikov, ne vedo (ti nem- ški novinarji) nič, da ima Rusija ne le lep- znansko temu tudi znanostno veliko litera- turo, ki se vsakej drugej evropskej ravnorodno na stran postaviti more.

Prepad turške države je morda uže pred vrati, in noben Albion, nobeno Magjarstvo, ki

bi rado za britanski denar svoje sinove so- rodnim na pomoč poslalo, ne more katastrofo ustaviti, ki se je v več desetletjih razvila do narurne silnosti. Fallmerayerju gre visoko pri- znanje da je to 10 let pred videl, predno se je za ohranjenje Turčije krimska vojska vo- jevala, katero vojsko bode zgodovina enkrat zaznamovala kot eno največjih bed arij. Blago in kri so žrtvovali praznim sanjam, da se more Turčija kedaj izpremeniti v kulturno državo, misel, ki se opira le zopet na narodopisno nevednost.

Kakor je Fallmerayer s pravim vidom iz- poznal nemožnost obstanka orijentalnih razmer, tako je prorokoval ravno tako glasno, kdo bode naslednik v osmanskem gospodstvu, ali pristavimo, kdo mora biti naslednik. Odkar je Rusija vsled poročanja Ivana Vasiljeviča Velicega z nečakinjo poslednjega krščanskega cesarja v Carigradu bizantinski dvoorel v svoj grb sprejela, naložila je svojim vladarjem dolž- nost, zapadno-rimsko državo smatrati kot svojo pravo in pravično dedščino in potem ravnati. Krimska vojna je Ruse prisilila svoje plane na ugodnejše čase določiti, ali ta vojna nij nobenega rešenja orijentalnega vprašanja pri- nesla. Le za 20 let — kar je kratka ped v življenji narodov — je ta vojska rešenje odlo- žila in prepušča sedanjesti tožiti, da uže tačas nijsmo gordiški vozeli presekali. Dru- gače se ne more rešiti, in Evropa naj bode tistemu Aleksandru hvaležna, ki se odloči na ta presék.

Kako pa bode v tem boji igra izpala, ne more se z gotovostjo prorokovati. Os- mani, ki vedo, da jim gre za njih gospod- stvo v Evropi, bodo se borili z onim levjim pogumom, ki je najsijajnejša krepost turkov- skih plemen. Ali vsi vojaški vspehi Osmanov morejo vendar le smrtno bolezen države podaljšati. Rusija pa, ko bi v zdanjem boji ne ostala zmagovalna, bode se samo zopet zbirala in moči krepila in svoje namere na kasnejše čase odložila, tako dolgo, da bode koncem svoj cilj dosegla. Nihče v Evropi pa nema in- teresa, da je ta gnojna rana v mesu evrop- skem. Naj se izreže, ker kuži še druge dele.

Diplomaciji se morda še enkrat posreči, neizbežne dogodke še enkrat ustaviti — na kako dolgo? Nemogoče je, ogniti se „gnjilemu“ miru, pa sedanje zemeljske razmere v Turčiji ohraniti. Dokler nij orijentalno vprašanje do

konca rešeno, nij mogoče nič družega kot gnjil mir.

Če vzdignena pest carjeva zdaj Turku na tilnik pada, je to dobrota za omikani svet, ki se bode potlej zopet mogel k mirovnemu delu povrniti. Opravičeni so Rusi popolnem tako delati.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. julija.

„Čakajmo“ pravijo še vedno naši ofici- jozi in mi čakamo in gledamo veliki boj na jugu, domače zadeve mirujejo, pa tudi ne za- nimajo.

Iz *Poljskega* si daje magjarski list „Nemzeti Hirlap“ tri telegrame poslati in vse resno natisne, — da je avstrijska vojska v Galiciji rusko mejo prestopila, da je vsled tega neizmerno veselje mej Poljaki, revolucija itd. Magjari noré ali se jim pa vsaj sanja.

Vnanje države.

Ruski listi vedno z nezaupnim očesom gledajo na angličansko politiko, in če dalje bolj izpoznavajo, da je Anglež sovražnik Slo- vana, katerega bode treba še pomiriti. Videti je, da se Rusija na vse slučaje uže zdaj pri- pravlja.

Iz *Belgrada* se piše, da so tam ži- veči Čehi slovesno praznovali spomin Jana Husa. To praznovanje se je naredilo tako, da je bila slavjanska manifestacija. Poslali so knezu Milanu adresu, isto tako Aksakovu in Riegru.

Še le zdaj je zračunjeno, koliko so na *Francoskem* naredili Nemci v zadnjem vojski škode. Nič menj nego 887 milijonov frankov! Tako so ti Nemci delali na Fran- coskem in zdaj si upajo na ruske kozake vpiti, če Turkov po Bulgariji ne božajo.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni zbor.) Govori se, da naši nemškutajti silijo in prosijo, naj bi se deželni zbor uže prihodnji mesec sešel, ker bi nekateri silno radi brž deželni odbor- niki postali.

— (Konfiskacije.) Zadnja uradna „L. Ztg.“ prinaša potrjila konfiskacije „Sloven- skega Naroda“ in „Slovenca“. Oba lista sta se po tem „izpoznanji“ pregrešila bila zoper §. 302.

— (Iz Dunaja) se nam piše: Zopet sta dobila dva Slovenca akademično dostoj- anstvo. Danes jo postal g. Fr. Detelja dok- tor modroslovja in Jakob Kavčič doktor prava.

svojo besedo, ter je rekla nekoliko čmerno Katinki: „Mislila sem, da bodeš ukazala pri- nesti vrč vode.“

Katinka je bila na klicanje svoje tete tekla k njej v sobo, ter jej nesla malo tor- bico, ki jo je Jerica odložila na stopnicah. Vsa zasopljena se je vrnila rekoč: „Pozvo- nila sem dvakrat, ali še nikdo nij prišel?“

„Ne!“ odvrnila je Izabela, „in rada bi si, ko bi bilo mogoče umila obraz in poravnala lase, predno gremo čaj pit.“

„Dajte mi vrč,“ rekla je Jerica, „jaz ravno grem tja doli, ter vam čem Jovanko poslati z vodo som gori.“

„Hvala vam,“ rekla je Izabela precej tiho, Katinka pa je vzkliknila: „Ne, Jerica! ne, bo- dem uže sama šla.“

A prepozno je bilo; Jerica je bila uže odtekla.

Jerica je našla gospo Ellisovo, katera je imela mnogo opraviti, ter je bila v veliki za- dregi.

„Mislite si samo, rekla je zbegana oskrb- nica, „pride jih kar pet glav in ne naznanijo nikomur nič. V hiši nemam ničesar k čaju, ne koščeka potice, ne koščeka mrzlega pleča. In se ve da so vsi lačni po dolgem potu ter bodo radi imeli kaj dobrega.“

„O, gospa Ellisova! če so zelo lačni, jedo lahko suho meso in mehke kruh; če mi daste ključ, grem po vkuhano sadje in po srebrno pripravo, ter pripravim mizo.“

Ta večer nij bilo nič Jerici pretežko. Če- sar koli se je dotaknila, vse se je dobro iz- vršilo. Jovanka se je od nje navzela ter je bila čudovito pridna. Ko je gospa Ellisova ogledala dobro in obilo napravljeno mizo, našla vse v najlepšem redu, pogledala srečni de- vojki v bliščeče oči ter opazila njena goreča lica in njeno srečno smehljanje, vskliknila je v svojej nevednosti:

„Za milost božjo, Jerica! mislila bi skoro, da se vi veselite iz celega srca, da zopet vi- dite to družbo!“

Manjkalo je le malo minut do večerje; Jerica je šla po čiste rutice v omaro v sobi za porcelanino, kar je skozi duri pokukala Katinka Rajeva ter je na zadnje peljala tje noter majheno deklico v črni obleki. S prva se je smehljala; ko pa je hotela govoriti, za- jokala se je in objemši Jerico jej je pošeptala na uho:

„O Jerica! tako srečna sem! prišla sem vam to povedat!“

„Srečni?“ odvrnila je Jerica: „po takem se ne smete jokati.“

Potem se je smehljala Katinka, na to se zopet jokala, in potem se je še enkrat smeh- ljala. Mej tem jej je povedala, da je zaročena — da je uže teden dni zaročena z najboljšim možem na svetu — in da je otrok, ki ga drži z roko, njegova sirota sestranka, katero je pohčeril. „In mislite si le,“ nadaljevala je, „za vse to se imam vam zahvaliti!“

„Meni?“ rekla je začudena Jerica.

„Da; bila sem namreč tako nečimerna in

— („Matica Slovenska“) ima v ponedeljek 30. julija t. l. ob 5. uri popoldne v Matici hiši na Bregu odborovo sejo. Dnevni red: 1. Bere se zapisnik 39. odbor. seje. 2. Poročilo tajnikovo (o časopisu Matice Slovenske, o poslanih rokopisih i. t. d.) 3. Poročilo odseka za izdavanje knjig. 4. Poročilo gospodarskega odseka. 5. Razprave raznih Matičnih zadev.

— (Iz Gradca) se nam piše, da je bilo letos zopet sedem Slovencev na univerzi aprotiranih za gimnazijo. — Naš rojak vseučilišni profesor dr. Krek je za prihodnje leto izvoljen za univerznega dekana filozofske fakulte.

— (Z Dunaja) se piše „Slov.“: Na dunajskem vseučilišču sta bivši teden dva slovenska bogoslovca napravila svoje zadnje teološke izpite, in sicer eden z odličnim, drugi pa jako dobrim vspehom. Jeden bogoslovec je redovnik korarskega samostana v Klosterneuburg-u gospod Adalbert Peterlin. Šolal se je na celjske gimnaziji. Drugi slovenski bogoslovec je redovnik minoritskega samostana g. Stanislav Prus. Domá je iz Metlike.

— (Štirirazredna ljudska šola v Kranji) je imela, kakor vidimo iz slovenskega tiskanega poročila, letos 203 dečke, 158 deklic v uku. Pred poročilom je tiskana dobra razprava učitelja Bizlaja: „Oblikoslovje in risanje v vsakdanjem življenji.“

— (Iz Kamnika) se nam piše 22. jul.: Pretečeno soboto zvečer pride mlad, črno oblečen mož s cesarsko kapico na glavi k našemu poštarju in ob enem telegrafistu, ter se mu predstavi za telegrafskega oficijala iz Trsta, ki pride telegraf revidirat. Ko je vse, kar k telegrafu spada, pregledal, začne telegrafirati, kakor ko bi linijo skušal. G. Debevec ne nadeja se hudega mu vse to pripusti. Ko je „oficijal“ vse pregledal, vzame soboj poštnega hlapca, ter gresta proti Ljubljani gledat, ali so drati dobro napeljeni. Blizu Duplice je bil ravno en steber podrt in drati so bili padli tako nizko, da jih je bilo skoraj z roko doseči. Zvezal je drat Ljubljanski in Kranjski skupaj in na ta način linijo zmotil. V nedeljo zjutraj se odpelje z Debevevo pošto v Ljubljano, poprej ko si je še kosilo pri g. Fröhlichu naročil. Po noči se je g. Debevcu sanjalo, da ga je hotel ta „oficijal“ za veliko oslepariti. Zjutraj pogleda, kaj je isti telegrafiral. Ali kaj vidi! „Oficijal“ si je telegrafično 200 gold. na ime Drenik nakazal. Kaj je

storiti, ker je telegrafska zveza pretrgana. Odpelje se hitro v Ljubljano, pa denar je bil že izplačan. Naznani se policiji, ki je „oficijala“ iskala in ga tudi našla v Mariboru, kamor se je bil s hitrim vlakom odpeljal.

— (Dopis o novomeške volitvi), prav zanimiv, smo ravno kar dobili in ga priobčimo jutri. Kar je tacega, da nam po izkustvu g. državni pravdnik ne privoli natisniti, izročimo kateremu slovenskemu poslancu, da bode pri verifikacijah v zboru povedal in potem bomo smeli in mogli popis dopolniti. Tacega je pa povsod mnogo bilo.

— (Strelna udarila) je 15. t. m. v kozolec pri Žuženberku in ga do tal požgala. Bil je last grajščine Auerspergov. Škode je bilo 650 gld.

— (Nesreče.) Piše se nam: dne 15. julija o pol 2. uri v jutro je potokla toča Gradinje v Istri. — a 17. julija prve polnoči bilo je tukaj ukraden 320 gld. kmetu N. — Tatje so skoz okno prišli v spalnico — odnesli skrinjo v malo od hiše oddaljeni prepad, jo odprli ter si plačali nočno črno dnino; — a gospodar je pod milim nebom zadaj hiše sladko spal; zdaj pa neki tužno žuhke solze roni!

— (O koncertu Franje Krežme) in njegove sestre Ane dne 20. julija v čitalnici ljubljanskej smo dobili od drugega strokovnjaka tudi sledečo kritiko: Po celem muzikalnem svetu slavnoznani Franjo Krežma razveselil nas je s koncertom, katerega je dal s svojo sestrice Ano dne 20. julija t. l. v čitalnični dvorani. Program je bil zares mnogo vrsten in skozi in skozi zanimiv, vršile so se kompozicije slovanskih skladateljev: Rubinstein, Wieniawski, Krežma, Tovačowsky, Zajec, nemških: Raff in Bruch, Francoza Vieuxtemps in ogerskega umetnika Liszta. Čitalnični pevski zbor je pričel koncert z lepim Tovačovskijevim zborom „na gorah“, toda ta večer je občinstvo vso pozornost koncentriralo na mladega koncertanta in težko pričakovalo kedar se bo prikazal, imeli so torej pevci težko stanje. Ko se prikaže vrli dečko Krežma v lepem slovanskem kostumu s svojo nježno sestrice, pozdravilo ga je občinstvo z gromovitim ploskom in živio klicem, ko pa je začel svirati in izlivati čarobne glasove po dvorani, vladala je taka tihota, da se je vsak glasek čul. Kot uvod je igral Raffovo kavatino, v katerej se je kot igralec liričnih skladb vrlo pokazal, za to je igral Wieniawskijevo „polonaise brillante“, ka-

tera zahteva veliko tehnično izurjenost, toda naš mladi hrvatski „guslar“ je vse težave s tako lahkostjo in v istini brilantno izpeljal, da se mu nijmo mogli dosti čuditi. Ko je nehal, zadonela je burna pohvala in mogel se je trikrat zahvaliti, kar se je po vsaki igri ponovilo. Gospodična Anica Krežma se nam je pokazala v dveh partijah kot izurjena igralka na glasoviru; igrala je namreč sama: Rubinsteinovo „romanco“, Schuman-Lisztovo „pesen ljubezni“, Paganini-Lisztovo: „etude de concert“ in Rubinsteinov „valse caracteristique“. Spoznali smo v njej lep muzikaličen talent, kateri jej zamore pomagati, ako se še pridno nadalje uči, da si pridobi slavno ime; posebno odlikovala se je v igri Lisztove: „etude de concert“ in Rubinsteinovega „valse caracteristique“, tu je pokazala svojo tehnično izurjenost in zares lepo nadarjenost, kar nas je pa še bolj veselilo pri njej, je bilo spretno in modestno spremljevanje bratove igre. V Maks Bruhovem koncertu je Franjo Krežma zraven čiste tehnične izurjenosti pokazal tudi, da razumi, kaj da hoče skladatelj v glasovih povedati, ter je vedel interpretirati lepe misli te kompozicije v Vieuxtempsovi „Norma-fantaziji“, katero je igral na G-struni. Elektriziral je poslušalstvo, ki nij vajeno tacih umetnih produkcij v taki popolnosti, kakor se je v tem koncertu slišalo; mojster Krežma nas je obsul s pravim dežjem miloglasceh kromatičnih tokov in glasovi flažoleta so se čuli, kakor sladko ptičje petje, najtežje dvojemke (Doppelgriff) premagal je s čudovito natančnostjo in lehkoto. Pevci, ki so se navduševali o Krežmovi igri, nastopili so zopet oder in Zajčev zbor „večer na Savi“ prav efektno zapeli. Kaj veselo je bilo občinstvo, ko je nastopil naš Josip Noll na oder, pozdravili smo ga srčno, zapel je koncertantom na ljubo veliko arijo iz Verdiove opere „un ballo in maschera“, zapazili smo radostno, kako lepo napreduje, njegov glas je oglašen in modulacija je boljša, kakor smo jo bili vajeni prej pri njemu slišati, sploh ponosni smo bili nanj ko smo ga čuli in upamo, da bode kmalu dovršenost dosegel, v katero svrhu je odmenjen v Milan odpotovati, da dopolni tam svoje pevske studije. Franjo Krežma je končno svojo skladbo, romanco „mon rêve“ (moje sanje) in Wieniawskijev „souvenir de Moscou“ (spomin na Moskvo) igral. V prvej nas je iznenadil kot liričen komponist, v katerej stroki se uže prav domač čuti, v drugej pa je motiv ruske pesni „sarafan“ v raznih variacijah iz-

neumna ter sem ljubila ljudi, ki nijso bili vredni moje ljubezni, in se tudi nijsem dosta menila za blagostanje drugih. Ko bi me vi ne bili učili biti boljše, kot sem bila in ko bi mi vi ne bili dajali dobrega izgleda, katerega sem poslej zmerom skušala posnemati, ne bil bi zmislil se na me, nikdar me pogledal, še manj pa bi me bil ljubil in se nadejal, da bi bila majheni Graciji dobra mati,“ in ljubeznjivo se je zrla na otroka, ki se je radosten pritiskal k njej. „Jerica! Zaročenec moj je duhovnik in jako dober. Mislite si le, tako otročje bitje kot sem jaz, žena duhovnika!“ Pričakovano sočutje Katinki nij bilo odrečeno. Jerica jej je zagotavljala s solznimi očmi, da se presrečno veseli njenega veselja.

Katinka se je veselila slučajne dogodbe. Jerica je opazila, da je otrok se jako srečno spremenil; bil je boljšega lica in okusnejše oblečen; prepričala se je, da je bilo malički manjkalo ženskega nadzorstva in da je mladi

duhovnik jako modro izbral svojo nevesto. — Katinka bi bila rada Jerici popisala svojega ljubimca, a poklicali so jih k čaju in odložiti je morala to poročilo za drugo priliko.

Prijazna govorilnica gospod Grahamova se nikdar nij videla tako prijazna kot ta večer. Vreme je bilo toplo, a majhen ogenj podneten zarad gospoda Klinton, nij preveč ogreval sobane. Mlade ljudi je vendar pregnal v oddaljen kot, blizu love so pa sedeli gospa Grahamova in Emilija, gospod Klinton in gospod Graham, ta dva na naslanjačih, oni dve pa na sofi.

Tako je gospod Graham nemoten se lahko pogovarjal s svojim gostom o neke imenitnej zadevi, njegova zgovorna žena pa je kratkočasila sebe in Emilijo ter jej popisovala svoje potovanje. Na mizi v najbolj oddaljenem kotu sobane je bila velika pisemnica bakrorezov, ki jih je pred kratkem kupil gospod Graham ter prinesel domov; kazali so lepe uglede iz

Evrope. Jerica in Katinka sta jih pazljivo pregledovali, majhena Gracija, sedeča Katinki v naročji, in pa Francika, ki je gledala Jerici črez ramo, ste radovedni poslušali pojasnila mladih gospej. Sedaj pa sedaj se je Izabela, edina nemirna osoba brez dela v sobani, naslonila na mizo, da je pogledala podobo, katerega njej znanega kraja, ter je vskliknila: „Katinka! tu je prodajalnica, v katerej sem kupila svoje krilo iz modre svilenine!“ ali: „Katinka! tu je slap, katerega smo obiskali z ruskimi častniki!“

Ko se je družba tako kratkočasila, odprle so se duri in nenapovedana vstopita gospod Amory in Viljem Sullivan.

Ko bi bil prišel eden sam, večina zbrane družbe bi ga bila začudena gledala. Ker sta pa prišla skup in kot se je videlo jako dobro razumevala se mej soboj, kazali so razen otrok vsi obrazi največe začudenje.

(Dalje prih.)

delan in Krežma je imel priliko pokazati izurjenost v mnogobrojnih težavnih pasažah (preskokih), katere si zamore izmisliti pač le tako imenitni godec, kakor je Wieniawski, katerega kompozicije žalibog v našem mestu premalo poznamo, prezirajo se deloma, ker jih je težko igrati, deloma ga pa nekateri ignorirajo, ker je Slovan. — Ta koncert je imel tedaj dvojno važnost, prvič ker se je produciral imenitni slovanski umetnik Krežma, drugič pa, da nam je ta prednašal krasne slovanske skladbe, na kar zna celi slovanski rod ponosen biti. Občinstvo je bilo celi večer jako animirano, celo noč bi bili radi poslušali, akoravno je huda vročina v napolnjenej dvorani neprijetno déla, vsak je zapustil koncert s željo, da bi se nam kmalu zopet kaj enacega v domačem društvu podalo. Narodna društva naj bi vsaj enkrat na leto skrbela, da se privabi kak slovanski umetnik v Ljubljano, ter da napravi v čitalnici koncert, s tem se pokaže občinstvu, da tudi Slovani štejejo mnogo svojih slovečih muzikov, posebno pa bi vplivalo to na našo mladino, da se bolje poprime nauka o glasbi. Franji Krežmi in njegovej dragi sestrici Ani pa izrekamo še na temu mestu našo presrečno zahvalo, da sta nam napravila tako prijeten, nepozabljen večer in želimo jima v slovo, da oddaljena od svojih rojakov po širocem svetu vstrajno zastopata slovansko umetnost ter da si pridobita zraven novih naukov tudi zmirom rastočo slavo, kar jima želi vsak pošten Slovan. Živila mlada umetnika, Bog Vaju ohrani še mnogaja leta na čast naroda in domovine!

Razne vesti.

* (Zadnja skrb samomorca.) 20. t. m. je nek človek na Dunaji sam v vodo skočil in smrt storil v Dunavu, izginivši brez sledu v valovih. V pismu, ki ga je zapustil samomorec svoji sestri, prosi on njo lepo, naj ne je več rib iz dunajske vode, ker je verjetno, da bodo ribe jele njegovo telo. „In tako, ljuba sestra (konča pismo) moglo bi se na zadnje zgoditi, da bi vi o božiči mislili, da ribo jeste, pa bi jeli svojega ljubljene brata.“

* (Mnogo pisem) dobiva gotovo francoske republike predsednik; vsak dan mu dojde po čez okolo 700 pisem, prošelj, pritožb, oštevanj, zmerjanj, itd. Nij mogoče, da bi vse bral.

Umrli v Ljubljani

od 17. do 19. julija:

Josipina pl. Russ, hči oficijala dež. sodnije, 11 dni stara, na Hradeckijem predmestju št. 14, za slabico. — Janez Tomc, krčmarjev sin, 19 mes. star, v Lingarjevi ulici št. 275, za mrtvodom. — Monika Reichl, ubožica, 90 l. stara, v oskrbovalnici, na Karlovi cesti št. 5, za ostarelostjo. — Ana Novak, otrok bukvoveza, star 1 min., za silo krščen, na Poljanah št. 19, za mrtvodom. — Gospa Angela Gregorec, soproga kontrolorja c. kr. kaznilnice, 36 l., na gradu št. 57, za jetiko. — Neža Zdešar, 83 l., stara, v civilnej bolnici, za pljučnico. — Jakob Princ, delavec, 40 l. star, v bolnici, za vnetjem trebušnice. — Neža Hofer, žena pleharja 41 l., stara v bolnici, za zalitjem srca.

Tuji.

23. julija:

Pri Slonu: Basadona iz Reke. — Obersteiner iz Grada. — Derbič iz Kranja. — Kržišek iz Trsta. — Ruldi iz Trebiža. — Kanic iz Dunaja. — Thaler iz Rojana. — Winter iz Dunaja. — Aichholzer iz Pariza. — dr. Šust iz Trsta. — Sterle iz Reke. — Lengyl iz Kanije. — Dragovina iz Trsta.

Pri Maliči: Langoff iz Kočevja. — Ferjan iz Celja. — Schule iz Gorenjskega. — Andrich iz Trsta. — Rosenzweig iz Dunaja. — Viola iz Grada. — Likon iz Dunaja. — Minibek iz Linca. — Fatur iz Reke. — Pollak iz Trsta. — Glück iz Dunaja. — Zelen iz Grada.

Pri Zamorec: Waycik iz Dunaja. — Braune iz Soperka. — Senger, Kletski iz Trsta. — Venuti iz Gorice.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 21. julija: 52. 85. 53. 29. 5.
V Gradci 21. julija: 72. 24. 28. 33. 9.

Dunajska borza 24. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62	gld.	70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	"	65	"
Zlata renta	75	"	—	"
1860 drž. posojilo	114	"	—	"
Akcije narodne banke	796	"	—	"
Kreditne akcije	155	"	60	"
London	124	"	15	"
Napol.	9	"	89	"
C. k. cekini	5	"	92	"
Srebro	109	"	—	"
Državne marke	60	"	95	"

Od začetka prihodnjega leta so

Učiteljske službe

za podeliti:

1. Na štirirazrednej ljudske šoli v **Krškem** a) služba z letno plačo 500 gold. b) služba z letno plačo 450 gold.;
2. na trirazrednej ljudske šoli v **Radečah** služba z letno plačo 400 gold.;
3. na trirazrednej ljudske šoli v **Mokronogu** služba z letno plačo 450 gold.;
4. na trirazrednej ljudske šoli v **Sent-Jernej** služba z letno plačo 400 gold.;
5. na dvarazrednej ljudske šoli v **Čatežu** služba z letno plačo 500 gold.;
6. na dvarazrednej ljudske šoli na **Raki** služba z letno plačo 500 gold.

Čas za vložbo prošelj je do

20. avgusta 1877.

Prošnje naj se izročajo pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Prošnje tistih učiteljev, ki so uže v službi, naj se pa izročajo po predstavljeni okrajnej šolske oblasti. Tudi se bo pri teh službah na učiteljice oziralo.

Če bi se gori omenjene službe v tukajšnjem šolskem okraji pristavljenim učiteljem podelile, je v prošnji omeniti, če se tudi za te izpraznjene službe prosi.

Od c. kr. okrajnega šolskega sveta
v Krškem, dne 16. julija 1877.

(194—2) **Schönwetter**, predsednik.

Oglas.

Od strane poglavarstva občine Vivodina stavlja se do znanja, da če se dana **13. kolovoza 1877** godišnji marvinski sajam u Vivodina kod medje slovenske obdržavati. Na ovaj sam može svako svoju marvu providjenu propisanom marvinskom putnicom dognati. (191—3)

Poglavarstvo občine Vivodina,

dne 16. srpnja 1877.

Slavoljub Raškay, Luka Rendulić,
načelnik. bilježnik.

Med. in Chirurg. (190—3)

dr. L. Jenko,

c. k. fizikus, zdravnik za oči i. t. d.,

ordinira na mestnem trgu št. 21 (v Petričičevi hiši), od 9. do 11^{1/2} ure dopoldne.

8 gld. obleka iz ruskega platna,

11 " platnena obleka,

13 " Lüster-obleka,

Rujavi in črni Lüster-Sackos od 4 gld. do 9 gld.,

Posebnosti v otročjih oblekah od 2 gold. 50 kr. do 10 gld.

pri

M. Neumann-u,

v Ljubljani, v Lukmanovej hiši.

■ Zunanja naročila se proti poštnemu povzetju redno izvršujejo in se ono brez ugovora zamenja, kar bi ne dopadalo. (170—8)

Naznanilo.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da po želji več prijateljev bo osnoval

privatno šolo za glasovir, gosli in petje
po najnovejši metodi.

Šola bo za odraslene in otroke. Natančnejše se izve pri podpisane Marije Terezije cesti, št. 5 v II. nadstropji, vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. Slavnemu občinstvu se priporoča tudi za poduk po hišah.

Z največim spoštovanjem

Anton Stöckl.

(174—6)

Knjiga, **60 natisov** doživela, vendar ne po ki je, **60 natisov** trebuje nikakega priporočanja, to je pač najlepši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja za pridobitje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tiseč in tiseč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana spridevala. Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—17)

Ravnokar je v „Narodne tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštnem povzetju naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „**Doktor Zober**“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „**Kalifornske povesti**“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „**Tugomer**“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „**Na Žerinjah**“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „**Župnik Wakefeldski**“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „**Mej dvema stoloma**“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah**. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis**. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica**. Roman s pogorskega zakotja, češki spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub**. Novela, spisal J. Skalec. — **Na črni zemlji**. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen**. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki**. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi, sp. Paulus. — Plaseč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodne tiskarni“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.